

Uchwała nr IX/132/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 16 grudnia 2025 r.

w sprawie opinii o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej Gminy Ścinawa na 2026 rok

Na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483), Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w osobach:

- 1) Tomasz Miśkiewicz — przewodniczący,
- 2) Małgorzata Rybińska — członek,
- 3) Maciej Gardas — członek,

wydaje opinię pozytywną z zastrzeżeniami

o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej Gminy Ścinawa na 2026 rok.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1483), zwanej dalej „u.f.p.”, regionalna izba obrachunkowa na podstawie projektu uchwały budżetowej przedstawia opinię w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego. W opinii regionalna izba obrachunkowa ocenia możliwość sfinansowania deficytu na podstawie wskazanych źródeł jego finansowania oraz ich wpływu na kształtowanie się długu jednostki samorządu terytorialnego.

Na podstawie danych zawartych w przedłożonym w dniu 17 listopada 2025 r. projekcie uchwały budżetowej Gminy Ścinawa na 2026 rok, Skład Orzekający ustalił, że zaplanowano:

- dochody budżetu w kwocie 86.310.131,51 zł, z tego dochody bieżące w kwocie 69.318.534,71 zł i dochody majątkowe w kwocie 16.991.596,80 zł,
- wydatki budżetu w kwocie 94.204.911,51 zł, z tego wydatki bieżące w kwocie 69.546.084,71 zł i wydatki majątkowe w kwocie 24.658.826,80 zł,
- deficyt budżetu w kwocie 7.894.780,00 zł, który zostanie sfinansowany przychodami z sprzedaży innych papierów wartościowych oraz przychodami wynikającymi z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.f.p. i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków,
- przychody budżetu w kwocie 11.227.550,00 zł, pochodzące z sprzedaży innych papierów wartościowych oraz z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 u.f.p. i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków,
- rozchody budżetu w kwocie 3.332.770,00 zł, z tytułu spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Źródła finansowania deficytu budżetu są zgodne z określonymi w art. 217 ust. 2 u.f.p. Wielkość przychodów budżetu zapewnia sfinansowanie deficytu i rozchodów budżetu.

Z przedłożonego wraz z projektem uchwały budżetowej, projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na lata 2026-2045 wynika, że w 2026 r. relacja spłat zobowiązań finansowych i wydatków na obsługę długu do planowanych dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące, o której mowa w art. 243 u.f.p., wyniesie 11,27%, natomiast indywidualny wskaźnik zdolności spłaty zadłużenia Gminy 19,20%. Również w kolejnych latach objętych prognozą (2027–2045) wyliczona w oparciu o prognozowane w projekcie uchwały wielkości relacja, o której mowa w art. 243 u.f.p., zostanie zachowana. Podkreślenia wymaga, że w latach 2026-2039, z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 u.f.p. zaplanowane zostały wyłączenia zobowiązań (rozchodów) oraz wydatków bieżących na obsługę zobowiązań, o których mowa w art. 243 ust. 3a u.f.p.

Skład Orzekający zwraca uwagę, że zaciągnięcie w 2026 r. nowego zobowiązania w wysokości 11.000.000,00 zł, z przeznaczeniem na finansowanie planowanego deficytu w wysokości 7.667.230,00 zł oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań w wysokości 3.332.770,00 zł spowoduje wzrost zadłużenia Gminy do kwoty 104.310.060,50 zł, tj. o 7,93% - do przewidywanego stanu na koniec 2025 r. (96.642.830,50 zł). Relacja łącznej kwoty długu do dochodów ogółem, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środki o podobnym charakterze oraz powiększone o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 u.f.p., nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego w 2025 r. wyniesie 160,78%. Podkreślenia wymaga, że przy tak dużym stopniu zadłużenia Gminy, spłata nowo zaciąganego długu odraczana jest na lata 2043-2045, przy pełnych kosztach jego obsługi, do poniesienia w latach 2026-2045.

W okresie spłaty długu istotny wpływ na kształtowanie się dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty zadłużenia Gminy, o którym mowa w art. 243 u.f.p., będzie miała realizacja nadwyżek operacyjnych (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w prognozowanych w projekcie uchwały wielkościach. Założono, że w latach 2027-2045, osiągane będą nadwyżki operacyjne w wysokości od 2,7 mln zł w roku 2028 do 13,3 mln zł w 2045 r., przy planowanym deficycie bieżącym w 2026 r. w wysokości (-) 227.550,00 zł. Wskazać również należy, że ww. wskaźnik obliczony przy uwzględnieniu przewidywanego wykonania budżetu na 2025 jest niższy od obliczonego przy uwzględnieniu wartości planowanych na koniec III kwartału 2025 r. Należy przy tym również zauważyć prognozowaną w 2027 r. i latach 2029-2031 dynamikę zmian dochodów i wydatków bieżących, tj. wielkości kształtujących wynik bieżący budżetu. W 2027 r. założono wzrost dochodów bieżących o 8,33% w stosunku do roku poprzedniego, przy zakładanym dla tego roku wzroście wydatków o 0,09%. W latach 2029-2031 założono wzrost dochodów bieżących odpowiednio o 4,50%, 3,05% i 3,43% w stosunku do roku poprzedniego, przy wzroście wydatków bieżących w tych latach odpowiednio o 1,76%, 2,81% i 2,20%. Przy planowanym wzroście dochodów bieżących w latach 2032-2040 o 2,50% do roku poprzedniego - wzrost wydatków bieżących w tych latach planuje się od 1,91% (w 2040 r.) do 2,11% (w 2033 r.). Powyższe w sposób istotny kształtuje wzrost nadwyżki bieżącej w prognozowanym okresie.

Dodatkowego wskazania wymaga, że w projekcie wieloletniej prognozy, w okresie 2026-2028, w każdym roku prognozowane są dochody z tytułu sprzedaży majątku w wysokości odpowiednio: 3.480.835,97 zł w 2026 r., 2.000.000,00 zł w 2027 r. i 1.566.286,00 zł w 2028 r. Z realizacji budżetu za III kw. 2025 r. wynika, iż dochody ze sprzedaży majątku zostały zrealizowane w wysokości zaledwie 108.341,30 zł, tj. 4,1%, a w latach 2022-2024 w kolejności w kwotach: 547.572,60 zł, 817.239,58 zł i 557.140,11 zł. Nieuzyskanie dochodów z tytułu sprzedaży majątku w planowanej wysokości spowoduje obniżenie zakładanych środków (w latach 2027-2028 nadwyżek budżetu), przeznaczonych na przypadające spłaty rat pożyczek i wykup obligacji. W przypadku nieuzyskania ww. dochodów w planowanej wysokości konieczne będzie zatem ograniczenie planowanych wydatków budżetowych lub zapewnienie innych źródeł finansowania spłaty zobowiązań.

Skład Orzekający zauważa, że przestrzeganie limitów określonych w ustawie o finansach publicznych nie chroni przed utratą płynności finansowej, w tym względnie należy mieć na uwadze nie tylko ograniczenia prawne zaciągania długu, ale także brać pod uwagę ograniczenia ekonomiczne. Ryzyko związane z wielkością długu może stanowić zagrożenie w utrzymaniu zadłużenia na bezpiecznym poziomie ze wszystkimi negatywnymi konsekwencjami, w szczególności utraty zdolności do terminowej obsługi długu, a także wpłynąć na prawidłowość funkcjonowania Gminy oraz realizację ustawowych zadań. Organy Gminy winny zatem uwzględnić wszystkie możliwe zagrożenia w realizacji prognozowanych wielkości budżetu.

Skład Orzekający zwraca uwagę, że o możliwości utrzymania relacji, o której mowa w art. 243 u.f.p., na poziomie prognozowanym w projekcie uchwały w sprawie WPF zdecyduje realizacja wielkości budżetowych na prognozowanym poziomie, a w szczególności realizacja nadwyżek operacyjnych (różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) oraz prawidłowość zastosowanych wyłączeń ustawowych. Wskazuje się zatem na konieczność monitorowania sytuacji finansowej Gminy, a w szczególności wielkości kształtujących poziom ww. relacji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu postanowił jak w sentencji. Równocześnie wskazuje, że organy jednostki samorządu terytorialnego ponoszą odpowiedzialność za sytuację finansową jednostki, a w szczególności za celowość i realność planowanych dochodów i wydatków oraz za zaciąganie i spłatę zobowiązań.

Niniejsza opinia, zgodnie z art. 246 ust. 2 u.f.p., podlega publikacji przez jednostkę samorządu terytorialnego na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902) w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania.

Od niniejszej uchwały przysługuje zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodniczący
Składu Orzekającego

Tomasz Miśkiewicz